

Vyhodnocení realizačního projektu záchranného programu perlorodky říční (*Margaritifera margaritifera*) v ČR v roce 2024

V následujícím textu jsou uvedeny aktivity, které byly naplánovány k realizaci v roce 2024 a způsob jejich realizace. Číslování jednotlivých kapitol respektuje členění textu záchranného programu (ZP). Koordinátorem ZP pro perlorodku říční byla v roce 2024 Ing. Kateřina Římalová, Ph.D. Realizaci ZP dále zajišťovali: Mgr. Boris Hůlka (SCHKO Šumava), RNDr. Kamil Zimmerman, Ph.D. a RNDr. Kateřina Jemelíková (KÚ Jihočeského kraje), Ing. Miloš Holub, Ph.D. (RP Slavkovský les), Ing. Eva Zelenková (NP Šumava), Mgr. Tomáš Bodnár (RP Jižní Čechy) a další.

Opatření ZP jsou v textu dále členěna podle lokalit výskytu perlorodky říční, kde ZP v současné době probíhá:

- Blanice,
- Malše,
- Rokytnice a Lužní potok,
- Teplá Vltava,
- Zlatý potok.

AOPK ČR v projektu IP LIFE Jedna příroda zajišťuje monitoring, vznik a kontrolu trvale monitorovaných ploch na územích s výskytem perlorodky říční. V roce 2024 bylo z tohoto finančního zdroje financováno založení pěti trvale monitorovaných ploch na Ašsku.

Na lokalitách na Blanici, Malši, Horní Vltavě a Rokytnici probíhá od dubna 2023 projekt TAČR „Nejvýznamnější složky organického detritu jako potravy perlorodky říční pro přežití a vývoj mladých jedinců“, jehož hlavním řešitelem je VÚV TGM, v.v.i. Doba řešení je duben 2023 až březen 2026.

V návaznosti na vyhodnocení realizace záchranného programu za období 2013-2023, bylo koordinátorkou ZP zorganizováno setkání věnující se transferům perlorodek dne 27.2.2025. Jedním z výstupů setkání bylo zvědomení si aktuálního vědeckého poznání, že scelování roztroušených populací perlorodek s sebou nese velké množství rizik a není to již postup, který by byl doporučovaný v ochranářské praxi v rámci Evropy. Také IUCN varuje před přenosy živočichů. Vždy, když nejde o akutní záchranu živočicha, je potřeba před rozhodnutím o transferu zvážit všechna rizika ve větším počtu lidí, kde budou zahrnuti také odborníci i koordinátor ZP.

V roce 2024 se sešel poradní sbor pro perlorodku říční ve dnech 15.-16.10. ve Zbytinách.

3.1. Péče o biotop

Realizační projekt:

3. 1. 1 *Luční management*

V roce 2024 bude prováděn speciální luční management na lokalitách Spálenecký potok, Tetřívčí p. (O58), Spálenecký p. (O25, O37, U Dorta II), SORP a odchovna Blanice. V plánu je přehodnocení kompostovacího procesu na základě rozborů půd tak, aby přidávané množství vápence bylo optimální pro podporu populací perlorodek.

3. 1. 2 *Zlepšení kvality vody*

Identifikování zdroje eutrofizace na Zbytinském potoce. Hlavní příčinu lze pravděpodobně hledat v nedokonalém čištění komunálních odpadních vod z obce Zbytiny či přepadů z jímek.

3. 1. 3 *Protierozní opatření*

Podobně jako v minulých letech bude Správa NP a CHKO Šumava pravidelně monitorovat šterkové lavice nad kolonií u „elektrovodu“ a dle potřeby bude tento sediment odstraňovat.

3. 1. 4 *Zlepšení potravního zásobení toků*

Probíhá v rámci zlepšení podmínek v podobě speciálního lučního managementu.

3. 1. 5 *Zlepšení teplotního režimu toků*

Příznivý je stav hlavního toku Blanice ve střední části NPP Blanice, pro horní části a některé přítoky je stav nepříznivý. Další aktivity budou vyplývat z nového plánu péče pro NPP Blanice, který bude platit od roku 2025. Na letošní rok není plánované žádné opatření.

Realizace:

Luční management probíhal podle plánu, celkem bylo v CHKO Šumava v roce 2024 za luční péči v NPP Blanice a Prameniště Blanice hrazeno 219.182,- Kč bez DPH z programu PPK. Na lokalitách Odchovna I, Odchovna II, SORP, Sněžný a U Kapličky byly VÚV TGM v.v.i. ve spojení s AOPK ČR v září 2024 odebrány kontrolní půdní vzorky na kontrolu účinnosti lučního managementu. V současné době probíhá vyhodnocování analýz. Toto vyhodnocení bude zpracováno do nového plánu péče o NPP Blanice a Prameniště Blanice. Jako zdroj eutrofizace na Zbytinském potoce byla identifikována ČOV ve Zbytinách, kde docházelo k neuspokojivým úpravám péče o ČOV. Obec Zbytiny byla na neuspokojivý stav upozorněna, došlo k odborným konzultacím a nyní se zdá situace opět pozitivně stabilní. Šterkové lavice nad kolonií „U elektrovodu“ byly monitorovány a nebyly v roce 2024 odstraňovány.

NP Šumava zadala revitalizační studii Magdalénského, Zbytinského a Vyšenského potoka, výstup ze studie by měl být k dispozici na podzim letošního roku, tj. 2025.

Nový plán péče o NPP Blanice a Prameniště Blanice je téměř hotov, platnost starého plánu péče byla prodloužena o dva roky z důvodu nutnosti dalších projednávání nového plánu

péče. Nejpozději by tedy měl nový plán péče začít platit od roku 2027. Již v současné době se ale některé managementové zásahy řídí podle navržených zásad v novém plánu péče.

3.2. Péče o druh

Realizační projekt:

3. 2. 1 Propopulační opatření

V roce 2024 poběží nový projekt OPŽP zahrnující posilování populace perlorodky říční na Vltavě i Blanici a základní monitoring pro roky 2023 – 2027. V roce 2024 poběží jeden jarní a jeden podzimní odchovný cyklus. Očekávané náklady na rok 2024 činí 2 087 250 Kč.

Na odchovně ve Spálenci bude v roce 2024 v péči ještě 170 jedinců perlorodek z odchovů AOPK ČR jaro 2020, které budou v roce 2025 a 2026 vypuštěny do Blanice.

Pokračuje péče o SORP (odchovný prvek na Spáleneckém potoce) a odchovný prvek na Blanici. Provoz odchovny ve Spálenci a péče o odchované jedince perlorodek v odchovném rameni bude v roce 2024 hrazeno na základě uzavřené smlouvy pro roky 2024 – 2025 z programu NPO-POPFK, očekávané náklady na rok 2024 činí 197 246 Kč. Péče o SORP spočívá v lučním managementu, náklady činí 26 435 Kč (bez DPH), je hrazeno ze zdrojů CHKO Šumava.

3. 2. 2 Záchranné transfery

Neplánují se. Pro případ krizových situací souvisejících s nízkými průtoky bude aktualizován v rámci nového plánu péče havarijní plán, který je uložen na pracovišti Správy NP Šumava v Horní Plané.

Realizace:

Na začátku roku 2024 byla uzavřena smlouva mezi Gammarus CZ s.r.o. a AOPK ČR pro roky 2024 a 2025 ohledně následné péče o odchovávané perlorodky pro povodí Blanice, monitoringu populace perlorodek ve spáleneckém odchovném rameni, technického zajištění péče o odchovnu a odchovný prvek. Celkové náklady činí 347 492 Kč, hrazeno bude z programu NPO-POPFK, realizace za rok 2024 běžela podle plánu. Na jaře 2024 byla část odchovávaných perlorodek z této smlouvy pro Zlatý potok předána na přípravu pro vypuštění na odchovný prvek na Zlatém potoce (ZORP) panu Hruškovi, jednalo se o 346 jedinců. V březnu 2025 bylo na ZORP předáno dalších 360 jedinců. Současně běží následná péče o perlorodky (počet kusů 133), které budou použity pro bioindikace v povodí Blanice, zejména v novém refugiu Fritzův mlýn. Z odchovů AOPK pro řeku Blanici bylo v roce 2024 vypuštěno do bočního ramene Odchovny 250 odchovaných juvenilů stáří 5+.

V roce 2024 činily náklady výše uvedené aktivity 197 246 Kč. V roce 2024 byl z lokality Odchovny odcizen generátor, v roce 2025 bude nutné pořídit nový včetně zabezpečovacího zařízení. Tato investice bude v majetku AOPK RP Jižní Čechy.

V rámci projektu OPŽP „Podpora populace perlorodky říční na Šumavě“ začaly v roce 2023 odchovy perlorodek na odchovně ve Spálenci firmou Gammarus CZ, s.r.o. Celkem je v rámci projektu v plánu 5 jarních odchovů a 5 podzimních odchovů v letech 2024 – 2027 s následnou péčí. Cílový počet perlorodek je na vstupu 250 000 juvenilů stáří 0+, ze kterých

se dle zkušeností dožije dospělosti 1-4% jedinců. V roce 2024 proběhly v rámci projektu dva odchovy, jarní a podzimní.

Proběhlo také vysazování již dorostlých odchovaných perlorodek na vytipovaná místa v Blanici. V Blanici šlo o 185 jedinců z odchovu podzim 2017, 250 ex. z odchovu 2018 a 350 ex. z odchovu podzim 2019. Celkem tedy bylo vysazeno 785 ex. do pěti vybraných profilů v Blanici. Výsadbám předcházelo vytvoření databáze ve formátu Excel a fotodokumentace každého juvenila a míst výsadků. Místa výsadků v Blanici vybírala vědecká skupina (J. Horáčková a O. Simon). V současné době je pečováno o cca 24500 jedinců různých délek schránek (500-700 μm), které jsou v budoucnu určené pro vysazení do povodí Blanice.

Záchranné transfery jsou realizované pouze v případě nezbytných situací. V roce 2024 bylo přeneseno do bočního ramene Odchovny celkem 202 jedinců perlorodek, kteří byli buď splaveni po proudu, nebo vyneseni mimo koryto při povodni. V rámci zpracovávání nového plánu péče bude nutné aktualizovat havarijní plán tak, aby byl v současné situaci na Blanici použitelný.

3.3. Monitoring

Realizační projekt:

3.3.1 Dlouhodobé sledování kvality vody

V roce 2024 bude nadále probíhat monitoring fyzikálně – chemických parametrů ve vlastní režii NP Šumava. Následně se plánuje i nadále pro další čtyři roky v rámci výše uvedeného projektu OPŽP.

3.3.2 Pravidelné kontroly stavu povodí

V povodí jsou prováděny pravidelné kontroly, je snahou být v kontaktu s důležitými subjekty (vlastníci a správci lesů, zemědělci apod.) a tím předcházet vzniku případných problémů.

3.3.3 Bioindikace

V roce 2024 budou probíhat bioindikace na nově vniklém refugiu na Fritzově mlýně s cílem kontroly kvality vody i stavu vody před výsadky perlorodek do refugia v příštích letech. Současně je v rámci nového projektu OPŽP naplánováno na rok 2024 testování víceletého přežívání perlorodek přímo ve dně. Pro ověření, jak se zlepšilo přežívání nejmladších stadií, budou v říčním dně provedeny dva dlouhodobé bioindikační pokusy, kde budou juvenilní perlorodky nejmladších věkových kohort drženy několik let v otevřených síťových systémech s možností migrovat k povrchu nebo do hloubky. V roce 2026 by měl být založen druhý bioindikační pokus stejnou metodikou a měl by ukázat, zda se podařilo přírodní prostředí zlepšit a zda je naděje na obnovu přirozené reprodukce. Vzhledem ke zpoždění projektu se očekávají změny v projektu a není ještě zcela jasné, zda se tyto bioindikace budou realizovat v roce 2024 či v roce 2025.

3.3.5 Monitoring stavu populace perlorodky říční

Proběhne pravidelný monitoring (inventarizace) viditelné populace vystupující nad úroveň dna v bočním odchovném rameni Blanice (Odchovně).

3.3.9 Monitoring stavu populace pstruha potočního

V roce 2024 nejsou v plánu žádné aktivity.

Realizace:

Monitoring fyzikálně-chemických parametrů vody probíhal podle plánu, jsou realizovány Povodím Vltavy. V povodí Blanice je z nového OPŽP projektu „Podpora populace perlorodky říční na Šumavě“ instalováno 5 kontinuálních sond, které měří teplotu a vodivost. Pravidelné kontroly v povodí jsou prováděny pracovníky správy CHKO Šumava, nově od roku 2024 tyto kontroly provádí pan Bohumil Dort. Každý druhý rok probíhá sčítání počtu perlorodek v odchovném rameni, v roce 2024 byl jejich počet 4000 jedinců, z toho 270 juvenilů (ale ti jsou v současné době velmi těžko dohledatelní).

Plánované bioindikace ve Fritzově mlýně v roce 2024 proběhly, byly instalovány na 4 profily od června do srpna. Cílem bioindikací bylo ověřit funkčnost nového refugia na bioindikacích s perlorodkami stáří 1+. Velkým problémem byla ale kvalita vody ve Zbytinském potoce, která byla negativně ovlivněna částečnou nefunkčností ČOV Zbytiny. Bude nutné testy v příštích letech zopakovat. Instalace bioindikací ve dně neproběhla.

Poslední monitoring pstruha obecného, f. potočního, jediného hostitele glochidií perlorodky říční, se v na území NPP Blanice realizoval v roce 2024 na profilu Blanice vodňanská u Blažejovic v rámci projektu OPŽP. Množství pstruhů v toku dokládají tabulky níže.

Tabulka 13: Složení populace ryb odlovené v úseku 7 dne 24. 5. 2024

Druh	Kusů	Hm (g)	Abundance (ks.m ⁻²)	Biomasa (g.m ⁻²)
Lipan podhorní	1	54	0,002	0,108
Pstruh obecný	45	2164	0,090	4,328
Mřenka mramorovaná	1	8	0,002	0,016
Stěvle potoční	49	76	0,098	0,152
Celkem	96	2302	0,192	4,604

Tabulka 14: Složení populace ryb odlovené v úseku 7 dne 5. 11. 2024

Druh	Kusů	Hm (g)	Abundance (ks.m ⁻²)	Biomasa (g.m ⁻²)
Pstruh obecný	64	3580	0,128	7,160
Vranka obecná	8	78	0,016	0,156
Mřenka mramorovaná	1	8	0,002	0,016
Stěvle potoční	36	90	0,072	0,180
Celkem	109	3756	0,218	7,512

Předchozí monitoring v roce 2023 (Blabolil a Muška) dokládají, že početní stav pstruhů obecných v NPP Blanice je dostatečně vysoký a pstruh se zde pravidelně rozmnožuje. K tomuto závěru dospěly všechny ichtyologické průzkumy prováděné od počátku tisíciletí. Ze starších studií se jedná o práce Křížek a kol. (2004), Dušek a Dvořák (eds.) (2010), nověji

Vlach a Fischer (2020, 2021, 2022), Vlach (2020), zcela aktuálně též Blabolil a Muška (2023), kteří dospěli k podobnému závěru. Obecně stav ichtyocenózy v NPP Blanice a NPP Prameniště Blanice odpovídá dlouhodobě typu zdejšího biotopu a je velmi dobrý. Zastoupen je pouze pstruh potoční, vranka obecná, střevle potoční a mihule potoční. Výjimečně pak byla v malém počtu zaznamenána i mřenka mramorovaná. V území nepůvodní plotice obecná a střevlička východní zaznamenaná naposledy v roce 2010, jejich výskyt v nádržích ve Zbytinách je však společně s kaprem a karasem. Ačkoliv v území až na jmenované případy nežijí nepůvodní a invazní druhy ryb, níže po proudu Blanice mimo MZCHÚ a jeho ochranné pásmo je ale stav jiný a zarybňování některých úseků Blanice probíhá i nepůvodními druhy ryb, které mohou představovat pro NPP do budoucna problém. Je proto potřeba dosáhnout dohody s rybářskými organizacemi o šetrnějším způsobu hospodaření, které nebude pro NPP rizikové.

Odhad velikosti populace perlorodek říčních v Blanici k roku 2024 lze odvodit z posledního kompletního mapování z roku 2023, kdy bylo nalezeno 4147 jedinců v toku Blanice mimo Odchovnu ve Spálenci, k roku 2024 bylo na Odchovně pozorováno cca 4000 jedinců, nově bylo v roce 2024 vysazeno 1035 odchovaných juvenilů, tedy celkem 9182 jedinců.

3.4. Výzkum

Realizační projekt:

V roce 2024 nejsou v plánu žádné aktivity.

3.5. Výchova a osvěta

V červenci proběhne exkurze do NPP pro děti z ekologického kroužku Dřípatka z Prachatic.

Realizace:

V roce 2024 bylo odebráno 17 směsných půdních vzorků na kontrolu efektivitu lučního managementu dle metody pana Hrušky (Metodika vzorkování půd na účelových plochách oligotrofních povodí, ke stažení zde: <https://www.zachranneprogramy.cz/perlorodka-ricni/ke-stazeni/>) na lokalitě SORP, Sněžný, Odchovna a U Kapličky. Stanovena byla vodivost, pH, celkový obsah Ca, K, Mg, P. Cílem je zhodnotit efektivitu opatření pro potřeby produkce detritu pro perlorodky a stanovení množství vápence do kompostu pro případné pokračování nastaveného lučního managementu. Vyhodnocování proběhne v roce 2025.

Další aktivity probíhají v rámci výše uvedeného OPŽP projektu, který je společný s lokalitou Teplé Vltavy. Jedná se o monitoring míst pro výsadky, monitoring přítoků, kontrolu biotopů a kolonií i výsadek.

Exkurze do NPP pro děti z ekologického kroužku Dřípatka proběhla.

LOKALITA MALŠE

3.1. Péče o biotop

Realizační projekt:

3. 1. 1 Luční management

Neprovádí se.

3. 1. 2 Zlepšení kvality vody

Z roku 2023 zůstává cíl minimalizovat vstup hnojiv a exkrementů dobytka do toku Malše z Rakouské strany hraničního toku. Dále si klademe za cíl zlepšit kvalitu vody vytékající z ČOV. KÚ JČK za tímto účelem plánuje zadat studii, jakými způsoby by bylo možné zajistit terciální dočištění vody vytékající z ČOV do té kvality, aby neznečišťovala tok Malše.

Z programu NPO-POPFK byly pro Jihočeský kraj přiděleny prostředky na zpracování a realizaci dílčích opatření pro „Komplexní vodohospodářskou studii dílčích částí povodí v EVL a PP Horní Malše“.

Cílem komplexní vodohospodářská studie je analýza třech dílčích pravobřežních sub-povodí v povodí řeky Malše a části spodního toku Kabelského potoka a zejména návrh souboru opatření, jejímž cílem je revitalizace a renaturace zájmového území.

Navrhovaná opatření by měla zejména směřovat:

1. k asanaci a obnově erozně narušených částí dílčích sub-povodí,
2. revitalizaci a renaturaci biotopů a stanovišť v zájmových sub-povodích,
3. zlepšení stavu vodního režimu v dílčích sub-povodích bezprostředně ovlivňující perzistenci perlorodky říční a dalších zájmových organismů.

Celkové náklady na studii jsou 439 230,- s DPH.

3. 1. 3 Protierozní opatření

Pokračuje spolupráce garanta lokality, pana RNDr. Davida Pitharta CSc. s lesními správami Nové Hradky a Vyšší Brod, díky které se snažíme předcházet splachu z lesní těžby. Těžba bývá avizována předem a dochází ke kontrolám na místě.

3. 1. 4 Zlepšení potravního zásobení toků

Není plánováno.

3. 1. 5 Zlepšení teplotního režimu toků

Zde záleží na možnostech prosvětlování lesních porostů v pramenných oblastech Malše na základě možností LHP. V současné době probíhá jednání pro nový LHP, kdy KÚ JČK požaduje:

- včasné podání informace o tom, kdy a kde se bude lesnická technika pohybovat při zalesňování po těžbě v okolí vodotečí a pramenišť nezalesňovat až na hranu toku
- okolí pramenišť je vhodné nezalesňovat, v blízkosti vodních toků a pramenišť preferovat zalesnění listnatými stromy

Realizace:

V roce 2024 byla řešena problematika ČOV v Dolním Dvořišti, v březnu roku 2025 byla schválena studie na optimalizaci ČOV a sledování odlehčovacích epizod ve spolupráci s Povodím Vltavy. Součástí studie bude i posouzení na zlepšení kapacity a technologie čištění a posouzení komplexního čištění obcí Dolní Dvořiště a Rychnov nad Malší, respektive zda je účelnější společná ČOV, nebo každé sídlo bude čištěno individuálně. Výsledky studie očekáváme na konci roku 2025.

„Komplexní vodohospodářskou studii dílčích částí povodí v EVL a PP Horní Malše“ byla zadána, jedná se o oblast Cetvinského potoka, Janovy vsi, Dolní Příbrání. Hrazeno z NPO POPFK, má být hotová do 30.9.2025, zpracovatelem je VRV.

Probíhá zpracování projektové dokumentace na revitalizaci Kabelského potoka z finančního zdroje OPŽP, realizaci bude zajišťovat zhotovitel Lesy ČR. Akce má název „Opatření v perlorodkovém povodí horní Malše“. Revitalizována bude především spodní část cca 400 m na pozemku v majetku LČR, Bivalvia s.r.o. dělá biologické posouzení záměru pro potřeby následného podání OPŽP.

Na začátku roku 2024 byla uzavřena nová smlouva pro období 2024 – 2025 mezi AOPK ČR a garantem lokality, panem Davidem Pithartem. Smlouva bude hrazena z programu NPO-POPFK, celkové náklady na monitoring povodí na rok 2024 činily 135 300 Kč. Monitoring povodí garantem lokality již v roce 2023 odhalil vysoké vodivosti v Eisenhutterbachu a pastva dobytka zasahující přímo u toku řeky Malše u obce Cetviny zůstává nevyřešeno. Podařilo se navázat užší kontakt s místně příslušnými lesními správami, které dávají dopředu vědět těžbu a jsou ochotny se alespoň částečně přizpůsobit požadavkům pro těžbu dřeva v perlorodkovém povodí. Je potřeba, aby se těžby v lesích v majetku Dolního Dvořiště v okolí toků a pramenišť i zásahy do meliorací předem konzultovaly s orgány ochrany přírody nebo/a s garantem lokality. Značnou část práce garanta lokality představuje kontrola bobřích aktivit, případné následné boření bobřích hrází.

V roce 2024 se začala realizovat stavba dálnice D3. Splachy ze stavenišť vtékaly do porušených meliorací a z melioračního hlavníku pak do Eisenhutterbachu, odtud pak do Malše, do úseku, kde se vyskytují adultní i juvenilní jedinci perlorodek. Řešily se i vtoky látek, které vytékaly z nefunkčního LAPOLu do meliorací z nedaleké benzinové stanice ONO. Jelikož nebyl ještě zhotovitelem stavby D3 zasmulvněn zhotovitel stavebního a postavebního hydrologického monitoringu, který by dohlížel na potřeby perlorodek, byla situace kontrolována OOP, AOPK ČR, garantem lokality i ekodozorem stavby 312/II, panem Mužíkem, který dle potřeby nepravidelně měřil úniky zákalů i vodivost. Operativně byla přijímána ochranná opatření. Byl realizován rozliv v nivě řeky Malše, který má zadržovat kalnou dešťovou vodu před vtokem do Malše (u státní hranice byl provizorně zaslepen meliorační hlavník a vody byly vyvedeny na povrch s cílem rozlivu a sedimentace.) Dále byly realizovány sedimentační jímky s průčeznými hrázkami, které jsou vyváženy. Na Trojanském potoce byly realizovány průčezné hrázky na toku V březnu 2025 byl uzavřen dodatek ke smlouvě na hydrologický stavební a postavební monitoring D3. Firma GEOTest, a.s. bude provádět hydromonitoring a dozor stavby pro potřeby perlorodky. Dozor stavby byl zasmulvněn dodatečně z požadavku OOP, bude zajišťovat Bivalvia, s.r.o. Nedostatky v zemědělském hospodaření jsou průběžně evidovány, ale nedochází k jejich nápravě.

Krajský úřad dále aktualizuje mapovou aplikaci s názvem „Perlorodka na Malši“, kde jsou pro potřeby zainteresovaných stran (KÚ, AOPK ČR, garant, kolegové z Rakouska atd.)

zaznamenané události na Malši (fotodokumentace, bobří hráze i výskyt perlorodek apod.) na podkladu aktuálních ortofotomap pořízených dronem, doplněna byla vrstva výskytu perlorodek exportovaná z aplikace NDOP.

LHP pro LHC Kaplice, Horní a Dolní Hvozd byly předloženy ke stanovisku, schváleny by měly být v roce 2025.

3.2. Péče o druh

Realizační projekt:

3. 2. 1 Propopulační opatření

V roce 2024 je plánováno vysazení poslední skupiny perlorodek odchovaných v rámci udržitelnosti proběhlého projektu Interreg Malsemuschel v režii AOPK ČR. Bude se jednat celkem o cca 600 jedinců perlorodek. Výběr mikrohabitátů pro výsadky bude probírat poradním sborem záchranného programu, samotné vypouštění se bude konat za přítomnosti všech projektových partnerů. Náklady na následnou péči o odchované perlorodky a jejich vypouštění činí pro rok 2024 48 400 Kč, je hrazeno z programu NPO-POPFK.

3. 2. 2 Záchranné transfery

Nejsou plánovány, k transferům by došlo pouze v nezbytných situacích v případě přímého ohrožení jedinců perlorodek říčních.

Realizace:

Šest set jedinců juvenilních perlorodek bylo dle plánu 25.6.2024 vypuštěno v režii AOPK ČR za účasti většiny partnerů projektu Malsemuschel. Vybrány byly čtyři mikrohabitáty, byly provedeny tedy celkem čtyři výsadky, dva na hraničním toku v blízkosti Stiegresdorfu (2x200 jedinců), další dva výsadky směřovaly do rakouského ramene (150 jedinců, 50 jedinců).

Záchranných transferů bylo provedeno i v minulých letech více, nebyly však ve Vyhodnocení ZP za příslušné roky uvedeny (dle NDOP).

V roce 2013 po povodni byli dva jedinci vráceni do toku v oblasti Dolního Příbrání.

Kolonie nadjezí Stiegersdorfu:

Od léta 2023 až jaro 2024 byly na Malši postupně přemísťovány perlorodky z důvodu změny mikrohabitatu bobrem evropským – jedinci byli přidáváni k existujícím skupinám a byla evidována až koncová početnost kolonie při označení jedinců. V nadjezí náhonu Stiegersdorf byli jedinci přidáni do stávající skupiny tzv. kolonie „Stiegersdorf – jez“. V době značení zde bylo 62 jedinců.

Kolonie U dvou vrb:

V roce 2024 došlo ke scelení skupiny 14 jedinců z úseku 150 m v oblasti Dolní Dvořiště nad mostem. Část populace v úseku byla rozplavena pod bobří hrází.

V březnu 2024 byla scelena populace v bývalém smrčáku o počtu 74 jedinců v rámci inventarizace.

V červnu 2024 byly z důvodu splachů z D3 přinášených Eisenhuter Bach přeneseno celkem 88 (14 od DD, 74 z bývalého smrčáku) výše uvedených jedinců sceleno do kolonie nad přítokem Eisenhuter Bachu, do tzv. kolonie U dvou vrb.

Kolonie u Bifurkace (Rakousko):

V březnu 2024 bylo přeneseno 72 jedinců do scelené kolonie z důvodu aktivity bobra evropského v oblasti bifurkace v rakouském korytě (do této skupiny jsou umístěni jedinci ze zmiňované neznámé kolonie)

Kolonie Stiegersdorf (náhon, Rakousko):

V době projektu Malšemuschel (2017-2020) byly provedeny drobné snosy jedinců pro účely odchovu do nadjezí Stiegersdorf a v rakouském rameni bifurkací.

V roce 2022 bylo přeneseno 48 jedinců z důvodu čištění náhonu Stiegersdorf (prořezávky a částečné vyhrabání), po skončení byli jedinci umístěni do 2 skupin, tato akce byla provedena čistě v rakouské režii (kolonie Stiegersdorf – náhon).

3.3. Monitoring

Realizační projekt:

3.3.1 Dlouhodobé sledování kvality vody

V roce 2024 bude pokračovat pravidelný měsíční monitoring fyzikálně – chemických parametrů vody na deseti vybraných prioritních profilech, který zajišťuje laboratoř Povodí Vltavy. Monitoring je hrazen z rozpočtu KÚ JČK a činí pro rok 2024 cca 180 000,- Kč. Sledovány jsou tyto parametry: teplota, konduktivita, pH, biologická spotřeba kyslíku, nerozpuštěné látky, dusičnany, dusitany, amonné ionty, chloridy, fosfor, vápník, UV absorbance. Nově bude kvalita a množství vody v Malši měřena kontinuálně i dvěma telemetrickými sondami v blízkosti usedlosti Stiegersdorf a v blízkosti ČOV Dolní Dvořiště.

3.3.2 Pravidelné kontroly stavu povodí

Garant lokality pokračuje v kontrolách a monitoringu lokality, akce je hrazena z programu NPO-POPFK v rámci probíhající smlouvy pro období let 2024 - 2025. Celkové náklady na rok 2024 budou činit 135 300 Kč. Garant lokality se věnuje především prevenci a komunikaci se stakeholdery, monitoringu havárií v toku a přítocích a dodržování správné lesnické, zemědělské i vodohospodářské praxe a monitoringu stavební aktivity. Podílí se také na monitoringu bobří aktivity, protože je potřebné včas reagovat odstraňováním stromů v toku, které se do něj dostanou vlivem činnosti bobra a monitorovat vznik bobřích hrází, v místech koncentrovanějšího výskytu perlorodky včetně míst bifurkací toku do více ramen, která jsou také prostředím, kde se perlorodky vyskytují. Spolupracuje také se správcem lokality KÚ JČK a se správcem toku Povodí Vltavy.

3.3.3 Bioindikace

Nejsou plánovány.

3.3.5 Monitoring stavu populace perlorodky říční

V roce 2024 proběhne druhý rok inventarizace měkkýšů včetně monitoringu pstruhů invadovaných glochidiemi perlorodek a budou prezentovány výsledky inventarizace.

3.3.9 Monitoring stavu populace pstruha potočního

V roce 2024 proběhne druhý rok inventarizace a ryb včetně monitoringu pstruhů invadovaných glochidiemi perlorodek a budou prezentovány výsledky inventarizace.

Realizace:

V roce 2024 pokračoval kontinuální monitoring fyzikálně-chemických parametrů vody na vybraných profilech Povodím Vltavy. Kontroly stavu povodí garantem lokality Davidem Pithartem probíhaly dle plánu. Z důvodu vysoké bobří aktivity bobrů evropských v blízkosti výskytu jedinců perlorodek říčních bylo nutné bořit bobří hráze či odstraňovat zápěchy i za pomoci techniky. Z neoficiálních zdrojů vyplynula informace, že došlo k zástřelu 2 jedinců bobra evropského.

V roce 2024 se uskutečnil druhý rok monitoringu ryb a měkkýšů v řece Malši firmou

Bivalvia s.r.o. Závěrečná zpráva z monitoringu ryb byla hotova na konci roku 2024.

Invadovaní pstruzi glochidiemi perlorodek se našli v úseku od Kaplice po Dolní Příbraně.

Konkrétní nejdůležitější závěry:

- Ve společenstvu výrazně dominují druhy stanovištně a geograficky původní (pstruh obecný, vranka obecná, střevle potoční, mihule potoční).
- Stanovištně nebo geograficky nepůvodní druhy se nacházely zejména v nižších polohách mimo hlavní místa výskytu perlorodek. V jarním období byl záchyt stanovištně nepůvodních druhů nižší.
- Pstruzi tvořili třetinu až polovinu všech vzorkovaných jedinců.
- V jarním období byli zachyceni pstruzi pocházejících z přirozené reprodukce probíhající v časně jarním období a to na 6 lokalitách a v jednom přítoku. Populace hostitelské ryby je tedy schopna alespoň částečné samoobnovy, důležité pro následnou přirozenou reprodukci perlorodek.
- Pstruzi s perlorodkami na žábrách byli nalezeni na všech vzorkovaných profilech v době předcházející jejich vypadávání do dnového substrátu Malše (jaro 2024). Byly zaznamenány výraznější změny v početnostech, které lze vysvětlit například migracemi ryb mezi jednotlivými profilem, zejména v kontinuálně prostupném úseku Dolní Dvořiště - Cetviny. Potenciál pro výskyt perlorodky říční je tedy v celé PP Horní Malše, nicméně záleží na následném přežívání citlivých mladých perlorodek uvolněných do toku.
- Infikované ryby byly nalézány ve všech délkových kategoriích včetně největších. Stanovená lovná míra pstruha obecného (23 cm) tedy efektivně chrání i větší ryby, které jsou běžně hostiteli vývojových stádií perlorodky říční.
- V paralelně probíhajícím vzorkování pro AOPK ČR nad Cetvinami (U Hammern - Lexmühle) byl nalezen jedinec raka signálního; 4 cm. Výskyt raků signálních v tomto úseku je dlouhodobě znám (od 2012).

Náklady na inventarizaci ryb a měkkýšů činily 986 200 Kč, hrazeno KÚ JČK.

Inventarizační průzkum měkkýšů byl předán zhotoviteli na začátku roku 2025 a byl realizován v letech 2023 – 2024 na vybraných úsecích, maximální pozornost byla cílena na úsek Dolní Dvořiště až bifurkace. Celkem bylo inventarizováno 2,3 km řeky Malše. V rámci inventarizace bylo nalezeno 150 jedinců perlorodek, které byly umístěny do dvou scelených kolonií. Místa pro kolonie byla stabilní i za výrazných povodňových průtoků a v průběhu

zimního období. Přesunutí jedinci byli individuálně označeni a byla získána základní populační data.

V rámci těchto kolonií se sledovala plodnost samic. V roce 2023 bylo plodných celkem 42,1% samic z jedné kolonie, kontrola proběhla u 16 matek. V roce 2024 kontrola proběhla u 44 matek ze 2 kolonií, celkově bylo plodných 46 % samic. V rámci inventarizace proběhlo také kontrolní invadování na pstruhy. Po oba roky byli pstruzi i po kontrolní invadaci drženi v kontrolovaných podmínkách. V roce 2023 byla fáze vypadávání realizována ve Vyšším Brodě u Lipna. Dokončení parazitární fáze proběhlo úspěšně, následně byli jedinci perlorodek 0+ umístěni do odchovných boxů a volně vypuštěni do Malše v oblasti Stiegersdorfu. V rámci inventarizačního průzkumu nebyly sledovány žádné další druhy měkkýšů.

V rámci smlouvy na záchranný transfer byla také odebírána hemolymfa pro genetickou analýzu ze 75 jedinců. Výsledky analýzy ještě nejsou detailně vyhodnoceny.

Inventarizační průzkum ryb a měkkýšů byl hrazen ze zdrojů KÚ JČK, celkem za 986 200 Kč (696 405 Kč ryby, 289 795 měkkýši).

Platnost plánu péče o PP Horní Malše byla prodloužena do roku 2027. V roce 2025 již bude potřeba začít připravovat nový plán péče.

Poslední podrobný monitoring početnosti populace na Malši byl proveden v letech 2017 – 2020, odhad početnosti perlorodek byl 350 jedinců, včetně jednotek subadultních jedinců.

V současné době je známá populace perlorodek v Malši koncentrována do 4 kolonií, ve kterých se celkem nachází 262 převážně dospělých jedinců. V roce 2023 bylo vypuštěno cca 215 juvenilů, v roce 2024 bylo vypuštěno cca 600 juvenilů. Odhad aktuálně známé populace na řece Malši je tedy 1077 jedinců. Na hraniční části řeky jsou lokalizovány dvě kolonie, a to „U dvou vrb“ a „Stiegersdorf“, kde je v současné době 150 adultů, dále bylo do tohoto úseku vysazeno 215 juvenilů v roce 2023 a 400 juvenilů v roce 2024. Zbýlé dvě kolonie (Bifurkace a náhon Stiegersdorf) jsou na rakouském území.

3.4. Výzkum

Realizační projekt:

Na podzim 2024 bude podán návrh mezinárodního projektu Malliance do výzvy Interreg. Těžištěm projektu je hledání a zkoumání oboustranně přijatelných řešení pro společné soužití perlorodky říční a bobra evropského v povodí Malše. Součástí projektu by měly být také odchovy perlorodek a protierozní zásahy v povodí, např. revitalizace přítoků. Navrhovaný projekt si také klade za cíl intenzivnější přeshraniční spolupráci. Hlavním řešitelem projektu za ČR je MŽP.

Realizace:

V březnu 2025 bylo rozhodnuto, že projekt Malliance bude financován. První projektová schůzka se pravděpodobně uskuteční v květnu 2025.

3.1. Péče o biotop

Realizační projekt:

3. 1. 1 *Luční management*

V roce 2024 se bude pokračovat v již nastaveném režimu, na stejných lokalitách a stejných činnostech speciálního lučního managementu jako v minulých letech. V roce 2024 je potřeba tyto práce zasmluvnit. Je v plánu na lokalitě odchovného prvku na Lužním potoce provést půdní rozbor a tím prověřit účinnost procesu kompostování na přirůstání perlorodek.

3. 1. 2 *Zlepšení kvality vody*

Nejsou žádné konkrétní plány.

3. 1. 3 *Protierozní opatření*

Eroze není prioritním problémem v NPP Bystřina - Lužní potok, nicméně v roce 2023 byl zahájen plán společných zařízení v rámci probíhajících komplexních pozemkových úprav v katastrech Pastviny u Studánky, Trojmezí a části Hranic u Aše. Cílem je vysměňovat pozemky pro budoucí revitalizační opatření, které zlepší kvalitu vody a v odůvodněných případech bude v plánu společných zařízení navrženo i protierozní opatření. Konkrétní opatření bude možné realizovat pravděpodobně nejdříve v roce 2025.

3. 1. 4 *Zlepšení potravního zásobení toků*

Žádné konkrétní plány.

3. 1. 5 *Zlepšení teplotního režimu toků*

Žádné konkrétní plány.

Realizace:

Luční managementové práce v roce 2024 neproběhly, nebyly zasmluvněny. Proběhla pouze seč a umístění kompostu na lokalitu na odchovném prvku na Lužním potoce (LORP) v minimálním provedení svépomocí. Komplexní pozemkové úpravy ještě nebyly realizovány, všechny plánované úpravy povodí s nimi spojené jsou tedy ve výhledu příštích let. Odtěžení sedimentačních tůní ani kácení a ani přesun kompostovacích lůžek se neprovedlo – je plánováno až na rok 2025. Na lokalitě LORP bylo odebráno 11 půdních vzorků, u kterých bylo stanoveno pH, vodivost, Ca, Mg, P, N, vyhodnocování účinnosti kompostování a nastavení dalšího managementu proběhne v roce 2025. V roce 2023 byl zahájen plán společných zařízení v rámci probíhajících komplexních pozemkových úprav v katastrech Pastviny u Studánky, Trojmezí a části Hranic u Aše. Cílem je vysměňovat pozemky pro budoucí revitalizační opatření, které zlepší kvalitu vody a v odůvodněných případech bude v plánu společných zařízení navrženo i protierozní opatření. Konkrétní opatření bude možné realizovat pravděpodobně nejdříve v roce 2025.

3.2. Péče o druh

Realizační projekt:

3. 2. 1 Propopulační opatření

V roce 2024 bude pokračováno v technických činnostech na LORPu a potravních stružkách. Opatření bude financováno z programu NPO-POPFK v rámci uzavřené smlouvy pro období let 2024 - 2025. Celkové náklady na rok 2024 94 500 Kč.

Bude pokračovat odchov a následná péče již odchovaných perlorodek z roku 2023, konkrétně v roce 2024 proběhne jarní a podzimní odchov a bude pečováno o perlorodky z již dvou proběhlých odchovů z roku 2023 na odchovně v Huschermühle. Celkové náklady pro rok 2024 činí 409 750 Kč

Podzimní vysazení odchovaných pstruhů v roce 2024 bude zajištěno z programu PPK-A. Celkové náklady činí cca 60 000 Kč/rok.

3. 2. 2 Záchranné transfery

Záchranné transfery se naplánují, pouze pokud by došlo k nepříznivým meteorologickým podmínkám a bylo by nezbytné provést záchranný transfer perlorodek z vysychajících toků.

Realizace:

Péče o odchovný prvek na Lužním potoce (LORP) a monitoring povodí Rokytnice pokračovala v roce 2024 dle plánu. Celkové náklady činily 210 000 Kč.

Dle plánu pokračoval odchov perlorodek v Německu na odchovně Huschermühle a tím byla podpořena udržitelnost již proběhlého projektu Interreg. V roce 2024 probíhala následná péče o 1 odchov z podzimu 2023 a byly založeny dva nové odchovy (jarní a podzimní). Odchov je hrazen programem NPO – POPFK a bude probíhat i v roce 2025. Celkové náklady na tuto smlouvu zahrnující 4 odchovné cykly s následnou péčí o perlorodky činí 750 750 Kč, za rok 2024 činily náklady 409 750 Kč.

Odchov a vypuštění pstruhů bylo v roce 2024 realizováno dle plánu. Z celkového počtu 8 000 ks nasazených jiker bylo z odchovných boxů vypuštěno 7 576 ks pstruha obecného formy potoční. Opatření bylo financováno z PPK-A a celkové náklady činily 49 800,- Kč.

Nebyly realizovány žádné záchranné transfery.

3.3. Monitoring

Realizační projekt:

3.3.1 Dlouhodobé sledování kvality vody

V roce 2024 již nepoběží pravidelný monitoring fyzikálně-chemických parametrů vody, VÚV T. G. M. ale bude zajišťovat nepravidelné, účelové odběry po dohodě s AOPK ČR tak, aby se podchytila epizodická znečištění či znečištění mimo sledované profily do roku 2023. Hrazeno bude v režii MŽP.

3.3.2 Pravidelné kontroly stavu povodí

Kontrola stavu povodí bude v roce 2024 probíhat v pravidelných intervalech a dle potřeby.

3.3.3 Bioindikace

Nejsou plánovány.

3.3.5 Monitoring stavu populace perlorodky říční

V roce 2024 proběhne vymezení trvale monitorovaných ploch (TMP) v povodí Rokytnice, zasmluvněno, financováno z projektu IP LIFE.

3.3.9 Monitoring stavu populace pstruha potočního

Není plánováno.

3.3.1 Dlouhodobé sledování kvality vody

V roce 2023 bude pravidelný měsíční monitoring fyzikálně – chemických parametrů vody na čtrnácti vybraných prioritních profilech z programu POPFK v rámci probíhající smlouvy pro období let 2021 - 2023, který zajišťuje VÚV T. G. M. Sledovány byly tyto parametry: teplota, konduktivita, pH, nerozpuštěné látky, dusičnany, dusitany, amonné ionty, chloridy, fosfor, vápník, UV absorbance. Celkové náklady činily 451 280 Kč/rok.

S prodloužením monitoringu fyzikálně – chemických parametrů vody se pro roky 2024 a 2025 nepočítá.

3.3.2 Pravidelné kontroly stavu povodí

Kontrola stavu povodí bude v roce 2023 probíhat v pravidelných intervalech a dle potřeby. Zvýšený pohyb v povodí Rokytnice je v roce 2023 z důvodu návrhové části plánu společných zařízení v rámci KPÚ.

3.3.3 Bioindikace

Testování pomocí bioindikací bude probíhat již v předem nastaveném režimu v režii Bund Naturschutz.

3.3.5 Monitoring stavu populace perlorodky říční

Na 20. zasedání komise pro ochranu perlorodky říční bude vhodné požádat Saskou stranu o dodání výsledků monitoringu z roku 2022 na jejich lokalitách.

3.3.9 Monitoring stavu populace pstruha potočního

Bude probíhat v rámci činnosti MO ČRS Aš.

Realizace:

V září proběhl jednorázový odběr vzorků vody pro analýzu fyzikálně – chemických parametrů vody na předem vybraných 17 lokalitách:

Výsledky chemických analýz 2024 – zdroj VUV

Číslo vzorku	Datum odb.	Označení vzorku	pH lab	EL	O2	T	Cl	Amonné ionty	NO3	P celk.	NL 105	Ca	Fe
			-	µS/cm	mg/l	°C	mg/l	mg/l	mg/l	mg/l	mg/l	mg/l	mg/l
LP1	04.09.2024	Lužní pod lesem	6,6	61	8,7	18,1	2,93	0,010	2,67	0,019	0,8	4,09	
LP2	04.09.2024	Lužní Pastviny	6,7	69	8,8	18,1	3,12	0,031	1,46	0,028	5,6	4,96	
LP3	04.09.2024	Lužní Signálka	6,6	67	8,1	18,2	3,51	0,027	2,16	0,020	2,0	4,52	
LP4	04.09.2024	Lužní Timpermuhle	6,8	111	8,2	20,9	10,3	0	6,09	0,024	1,2	7,77	
LP5	04.09.2024	Lužní ústí	7,1	170	7,7	19,7	20,2	0,035	7,14	0,032	4,4	12,1	
K	04.09.2024	Kněžský	6,7	104	8,1	17,4	5,99	0,008	0,951	0,142	140	9,02	9,08
F	04.09.2024	Furtbachleín	7,2	289	8,4	20,1	41,3	0,008	18,7	0,015	4,8	19,2	
B	04.09.2024	Bystřina	7,1	179	7,5	19,8	23,6	0,010	3,60	0,037	2,8	12,3	
LP	04.09.2024	Lesní	6,2	240	5,2	18,1	29,9	0,023	2,49	0,040	5,2	18,7	
R1	04.09.2024	Rokytnice náhon nad Dolíškou	6,8	158	6,9	21,9	21,8	0,034	2,01	0,019	0,8	9,24	
R2	04.09.2024	Rokytnice pod Dolíškou	6,9	159	7,3	18,9	23,3	0,008	1,68	0,016	0,4	11,1	
R3	04.09.2024	Rokytnice nad Lužním	7,1	151	7,8	18,2	17,6	0,009	1,52	0,017	0,4	11,4	
R4	04.09.2024	Rokytnice trojmezí	7,1	153	7,5	19,6	17,2	0,088	2,19	0,030	2,0	11,5	
R33	04.09.2024	Rokytnice nad sedim. nádrží	7,0	180	7,0	21,4	24,4	0,168	0,655	0,019	0,8	11,2	
R34	04.09.2024	Rokytnice pod sedim. nádrží	7,1	178	7,0	22,0	24,1	0,132	0,771	0,018	0,8	11,0	
RPB	04.09.2024	Rokytnice pod bobrem	6,8	149	6,2	20,5	17,1	0,114	2,98	0,021	3,2	10,5	1,14
RNB	04.09.2024	Rokytnice nad bobrem	7,1	156	7,9	22,4	18,5	0,012	4,27	0,022	1,6	11,2	0,380

V letních měsících probíhal v povodí Rokytnice monitoring perlorodky k založení TMP, následně bylo založeno pět TMP.

Pravidelné kontroly povodí jsou zajišťovány garantem lokality, panem Michalem Bláhou, jeho činnost je hrazena ze zdroje NPO POPFK, smlouva je uzavřena do podzimu 2025. Náklady na kontrolu a monitoring povodí činily v roce 2024 94 500 Kč.

- V polovině listopadu 2024, došlo k opravě stružek na Brodivém potoce, které byly poničeny činností divokých prasat. Práce prováděla organizace Ametyst za podpory projektu ReCo Interreg.
- Průběžně probíhá kontrola a servis telemetrických stanic, v prosinci proběhla plánovaná kompletní výměna napouštěcího objektu do LORP z projektu ReCo Interreg.
- Situace v povodí s bobrem evropským a vydrou říční se na Rokytnici od minulého roku nijak nezlepšil. Jejich výskyt nadále velmi negativně ovlivňuje podmínky pro život perlorodky.
- Na začátku října byl zjištěn únik odpadní vody ze šachty nacházející se u náhonu Dolíška. Byl se situací obeznámen majitel CHEVAK a.s., který učinil nápravu a ucpanou kanalizaci vyčistil.

Monitoring stavu populace pstruha potočního v rámci činnosti MO ČRS Aš v roce 2024 neprobíhal.

Monitoring populace perlorodek v povodí Rokytnice proběhl naposledy v roce 2022, kdy byla velikost populace určena na 1144 jedinců.

3.4. Výzkum

Realizační projekt:

V roce 2024 je plánované pokračovat v nahodilém a účelovém měření fyzikálně – chemických parametrů vody v povodí Rokytnice – viz výše.

Dále je v plánu na lokalitě odchovného prvku na Lužním potoce provést půdní rozbor a tím prověřit účinnost procesu kompostování na přirůstání perlorodek.

3.5. Výchova a osvěta

Pro rok 2024 se žádné speciální aktivity neplánují, pouze probíhá udržitelnost projektu Interreg.

Realizace:

21.8.2024 se na LORP uskutečnila exkurze členů z projektu ReCo vedená p. Volfem z organizace Ametyst a p. Holubem z CHKO Slavkovský les.

V návaznosti na aktuální vyhocenou problematiku predáčního tlaku na ryby i další vodní živočichy na Ašsku byla na podzim 2024 byla zaslavněna studie „Identifikace predátorů pstruha obecného f. potočního (*Salmo trutta* m. fario) v povodí Rokytnice na Ašsku s ohledem na životní cyklus perlorodky říční. Studie se bude realizovat od března 2025 do října 2026, jejím hlavním výstupem je širší specifikace aktuálního predáčního tlaku na pstruha obecného ze získaných dat z terénu. Na základě vhodně zvolené metodiky sběru primárních dat dojít ke zjištění, kteří živočichové a v jakých počtech jsou hlavními predátory pstruhů potočních v předmětné oblasti a ve spojení se získanými zkušenostmi z již publikovaných studií v rámci střední Evropy na toto téma navrhnout řešení, které může být akceptovatelné orgány ochrany přírody a přispěje ke zlepšení podmínek pro přirozenou reprodukci perlorodky říční v dané oblasti. Zhotovitelem studie je Alka Wildlife, o.p.s. Studie je zaslavněna AOPK ČR, financována bude ze zdroje Prospective Life, celková finanční náročnost studie je 2 797 520 Kč.

LOKALITA TEPLÁ VLTAVA

3.1. Péče o biotop

Realizační projekt:

3. 1. 1 Luční management

Neprovádí se.

3. 1. 2 Zlepšení kvality vody

Bude zadána komplexní vodohospodářská studie (projekt NPO) Volarské kotliny, která se zejména soustředí na zjištění možností odklonu dešťových vod mimo kanalizační síť, aby se minimalizoval přetok odpadních vod odlehčovací komorou. Bude probíhat sledování zatížení Vltavy odpadními vodami (v rámci velké studie znečištění Lipna).

3. 1. 3 Protierozní opatření

Eroze není prioritním problémem Vltavy.

3. 1. 4 Zlepšení potravního zásobení toků

Není potřebné.

3. 1. 5 Zlepšení teplotního režimu toků

Není potřebné.

3.2. Péče o druh

3. 2. 1 Propopulační opatření

V roce 2024 bude pokračovat realizace opatření naplánována v projektu „Podpora populace perlorodky říční na Šumavě“, který je financovaný z programu OPŽP. Projekt bude trvat do listopadu roku 2028 a celková finanční náročnost je 31 milionů Kč.

V rámci tohoto projektu proběhne v roce 2024 jarní a podzimní odchov, současně již na jaře 2025 proběhne vypuštění cca 500 ks invadovaných ročních pstruhů přímo do Vltavy v okamžiku těsně před vypadáváním glochidií v oblasti pod obcí Dobrá.

O odchovy bude nadále pečováno in-situ v klíčkách přímo v řece. Současně bude stejným způsobem pečováno i o perlorodky vzešlé z předchozích projektů do věku šesti let. Každoročně budou vysazovány juvenilové z předchozích projektů na předem vybraná stanoviště. V roce 2024 bude pečováno o cca 7000 jedinců, do Vltavy bude vysazeno cca 750 jedinců.

Náklady na odchov a následnou péči o perlorodky bude činit v roce 2024 cca 2 mil. Kč, péče o pstruhy a jejich invadaci 400 tis. Kč.

Nadále běží proces záměru výstavby protimigrační bariéry pro ryby z Lipna, který by měl zajistit přítomnost pstruhů ve správný čas na správném místě tak, aby mohla probíhat přirozená reprodukce perlorodek. V současné době projekt má stavební povolení, ale zpracovává se studie proveditelnosti na čtyři varianty umístění bariéry: Pěkná, Želnavá, Ovesná a Ovesná + revitalizace původního koryta Vltavy (financováno z NPO - POPFK). Předpokládaná výše finanční náročnosti je 14 milionů Kč. Dočasná bariéra bude přemístěna do profilu Pašerácký most a provozována jako v předchozím roce (finance z projektu NPO).

3. 2. 2 Záchranné transfery

Neplánují se.

Realizace:

Byla zadána komplexní vodohospodářská studie (projekt NPO) Volarské kotliny, která se zejména soustředí na zjištění možností odklonu dešťových vod mimo kanalizační síť, aby se minimalizoval přetok odpadních vod odlehčovací komorou. Bude probíhat sledování zatížení Vltavy odpadními vodami (v rámci velké studie znečištění Lipna). Výsledky studie by měly být známy 30.6.2025.

Odchov nové generace juvenilů z nového projektu OPŽP byl proveden na podzim 2023, kdy se po první čtyři měsíce roku 2024 chovaly v laboratoři. Další odchovy pak proběhly na jaře 2024 a na podzim roku 2024. Podle zadání projektu bylo na vstupu odchovu za všechny tři odchovy 70 000 ex. juvenilních perlorodek stáří 0+ pro navazující chov *ex-situ*. Dalším úkolem byla celoroční péče o juvenily chované *in-situ* (po vystoupení z chovu *ex-situ*) tzv. klíčkovým odchovem vzešlých z tohoto projektu a rovněž i z předchozích projektů vztahujících se k Teplé Vltavě.

Celkem bylo v roce 2024 vysazeno 800 ex. do Teplé Vltavy na předem vybraná místa.

Na konci podzimního chovu *ex-situ* (duben/květen 2024) bylo pečováno o 16 200 jedinců juvenilů stáří 0+. V současné době je pečováno o cca 24 500 exemplářů různých délek schránek (500-700 µm). Odchovy provádí Bohumil Dort.

Náklady na odchov a následnou péči o perlorodky včetně péče o pstruhy a jejich invadaci, činily v roce 2024 cca 1 050 000 Kč.

Vzhledem k aktuálnímu výskytu perlorodek v teplé Vltavě a cca 40% populace lipana, který zimuje pod Pěknou je po diskuzi vybrána pro realizaci protimigrační bariéry pro ryby z Lipna varianta pod Želnavou jako nejméně komplikovaná a realizovatelná, přestože ochranný nejlépe vyznívá varianta spojená s revitalizací (včetně ochrany před invazními druhy) – obnovení meandrů v rozlitiích – tato varianta je ale složitá a vyžaduje další průzkum – bude řešena paralelně s přípravou projektu pod Želnavou (nutné zadat projekt).

Žádné záchranné transfery nebyly realizovány.

3.3. Monitoring

Realizační projekt:

3.3.1 Dlouhodobé sledování kvality vody

V roce 2024 bude pokračovat monitoring fyzikálně-chemických a chemických parametrů vody na sedmi dlouhodobě sledovaných profilech v četnosti 1x měsíčně. Jedná se o odběrné profily: Řasnice, Žlebský potok, Jedlový potok, Volarský potok, Vltava Lenora, Vltava - Dobrá žel. Most, Vltava – Pěkná. Epizodická znečištění budou sledována 15 kontinuálními sondami na měření vodivosti.

3.3.2 Pravidelné kontroly stavu povodí

Využíváno bude činnosti strážní služby i pravidelných kontrol v rámci odběru vzorků a kontroly stavu biotopů, při kterých bude docházet i k péči o biotop perlorodky (odstraňování

padlých kmenů, naplavených větví apod.). Využita budou i hlášení vodáckých průvodců, zejména pro zjištění všech mělčin a kolizních míst.

3.3.3 Bioindikace

V návaznosti na již proběhlé úspěšné bioindikační pokusy lokalizované klasicky na povrch dna, bylo v rámci nového projektu OPŽP naplánováno na rok 2024 testování víceletého přežívání perlorodek přímo ve dně. Pro ověření, jak se zlepšilo přežívání nejmladších stadií, budou v říčním dně provedeny dva dlouhodobé bioindikační pokusy, kde budou juvenilní perlorodky nejmladších věkových kohort drženy několik let v otevřených síťových systémech s možností migrovat k povrchu nebo do hloubky. V roce 2026 by měl být založen druhý bioindikační pokus stejnou metodikou a měl by ukázat, zda se podařilo přírodní prostředí zlepšit a zda je naděje na obnovu přirozené reprodukce.

3.3.4 Monitoring stavu submerzní vegetace na Teplé Vltavě

Výsledky z transektů a informace o makrofytech získané z již proběhlé inventarizace perlorodek budou zahrnuty do průzkumu vodních makrofyt. Průzkum makrofyt proběhne v úseku Lenora-přítok Korunáče pod Pěknou.

3.3.5 Monitoring stavu populace perlorodky říční

V rámci nového OPŽP projektu je podrobná inventarizace populací perlorodky a podrobné sledování lokalit naplánováno na období let 2025-2027. Cílem mapování je i vytipování vhodných mikrohabitatů pro výsadky perlorodek.

3.3.9 Monitoring stavu populace pstruha potočního

Monitoring rybích společenstev na Vltavě bude proveden v letech 2024(5) a 2027(8). Odlovy proběhnou dvakrát za rok tak, aby se podchytilo období říjen až březen (migranti z Lipna jsou již ve Vltavě většinou nepřítomni) a období duben až srpen (vysoká přítomnost rybích migrantů z Lipna).

Realizace:

Fyzikálně-chemické parametry vody byly sledovány 16 kontinuálními sondami umístěnými v povodí Teplé Vltavy. Paralelně nadále probíhá pravidelný monitoring fyzikálně chemických parametrů vody v režii Povodí Vltavy.

Proběhla pravidelná každoroční kontrola bioindikací ve dně, také pravidelná kontrola lokalit s výskytem perlorodek i výsadkových míst. V rámci projektu OPŽP dále proběhl monitoring makrofyt a ichtyologický průzkum. V roce 2024 bylo uzavřeno dlouhodobé sledování trubicových systémů, založených v roce 2022. Nově bylo exponováno 14 dalších systémů na dvou lokalitách, které budou v roce průběžně 2025 kontrolovány.

Ichyologický průzkum byl proveden na 6 profilech – Lipenské rozlity nad Novou pecí, Ovesná, Pěkná, Chlum – Dobrá, Lenora, Černý Kříž ve dnech 6.5. a 4.(5.)11. Jedním z výsledků průzkumu je zjištění, že pstruzi se na profilech Lipenské rozlity nad Novou pecí, Ovesná, Pěkná, Chlum – Dobrá téměř vůbec nevyskytují, a to ani v jednom z termínů odlovu. Na ostatních profilech se pstruzi vyskytovali.

Z inventarizace perlorodek a následné kontroly již vysazených jedinců, které byly provedeny v letech 2018 – 2021, se odhaduje na lokalitě Teplá Vltava výskyt 3000 jedinců perlorodek říčních plus vypuštěné 2023 a 2024, tedy 740 jedinců z roku 2023 a 800 jedinců z roku 2024. Celkem tedy odhadujeme 4540 jedinců.

3.4. Výzkum

Realizační projekt:

Mimo cíle dané projektem OPŽP žádné aktivity.

3.5. Výchova a osvěta

Realizační projekt:

V NP Šumava probíhají každoročně výchovné a osvětové akce, pravidelně probíhají exkurze a přednášky pro studenty, semináře i vycházky pro širokou veřejnost.

Součástí projektu OPŽP bude aktualizace a provoz webových stránek perlorodkaricni.cz, kde bude zveřejněn obsah projekt a průběžné informace o jeho průběhu.

Realizace:

V NP Šumava probíhají každoročně výchovné a osvětové akce, pravidelně probíhají exkurze a přednášky pro studenty, semináře i vycházky pro širokou veřejnost. Aktualizace www stránek perlorodkaricni.cz je stále v plánu. Před sezónou byli proškoleni vodáční průvodci na Vltavě.

LOKALITA ZLATÝ POTOK

3.1. Péče o biotop

Realizační projekt:

3. 1. 1 Luční management

V roce 2024 by měl luční management probíhat podle úpravy na základě vyhodnocení vzorků půdy účelových ploch v ZORP a potravním prvku Miletínky v roce 2023. Je však nutné uzavřít novou smlouvu s dodavatelem prací pro roky 2024 a 2025.

3. 1. 2 Zlepšení kvality vody

V roce 2024 by měl probíhat monitoring chemismu vody na 8 vybraných (prioritních) profilech, který zajišťuje Laboratoř Povodí Vltavy. Monitoring je hrazen z rozpočtu KÚ JČK.

Jedním ze zásadních problémů kvality vody v povodí Zlatého potoka je acidifikace. Stěžejní pro obrat k zásaditějšímu vodnímu prostředí bude, do jaké míry se podaří prosadit potřebné

změny do nového LHP, který bude schválen od počátku roku 2025. AOPK ČR má připravené podklady pro nový LHP a během roku 2024 proběhnou jednání se zástupci LČR a obecních lesů Chroboly a Zbytiny.

V plánu pro rok 2024 je realizace dalších 2 etap odvedení znečištěného toku Tisovka do nivy Zlatého potoka přes mokřad, jako čistící prvek, a v roce 2025 vyhodnotit skutečný přínos tohoto opatření.

V plánu je dále sledovat funkci ČOV Chroboly a Záhoří a kvalitu odtékající vody, lze totiž předpokládat četnější závady.

Cílem pro rok 2024 a dále bude také odhalit zdroj odchýlného kolísání hodnot vodivosti v hlavním toku Zlatého potoka v kontrastu s hodnotami vodivosti v referenčním bodě v povodí.

3. 1. 3 Protierozní opatření

Zajištění údržby vybudovaných protierozních rozlivů na pozemcích AOPK v k.ú. Křišťanov.

Plánována je pro rok 2024 sanace erozních nátrží na Křížovickém potoce metodou budování vrboolšovských roštů. Zdroj financí bude externí NPO-POPFK.

Sanace Lučního potoka, přislíbená majitelem pozemků v Křišťanově, nebyla doposud provedena. Projekt nebyl do dotační výzvy OPŽP zatím předložen. Nutné prověření aktuální situace.

3. 1. 4 Zlepšení potravního zásobení toků

V plánu pro rok 2024 je pokračovat v nastaveném režimu seče a kompostování na odchovném prvku ZORP včetně údržby potravních stružek.

Potravní zásobení vody v toku Zlatého potoka bude nutné podpořit změnou LHP.

Před realizací výsadků odchovaných perlorodek v oblasti Zlatého potoka pod Skříněrovem až po býv. Ledrův mlýn (plánované vysazení v letech 2026 a 2028) bude nutné realizovat několik opatření podle Speciální revitalizační studie oligotrofních povodí Blanice a Zlatého potoka (Hruška a Dort 2008). Konkrétně se jedná o vybudování:

- potravní a oteplovací prvky č. O95, O96, O98 a O101
- obnova mokřadní plochy (O87)
- revitalizace regulovaného úseku toku pod osadou Skříněrov (O88)
- revitalizace toku včetně zřízení odchovného koryta u Ledrbachu (O89 a O90)

Jelikož koncepce těchto opatření pochází z roku 2003, je nutné nejdříve zmíněná opatření porovnat se současným stavem lokalit.

3. 1. 5 Zlepšení teplotního režimu toků

Celkově je žádoucí zlepšit teplotní poměry toku v oblasti reprodukční části biotopu perlorodky, k tomu by měla přispět změna LHP (v dlouhodobém měřítku) a vytvoření oteplovacích prvků (viz kap. 3.1.4).

Realizace:

V roce 2024 uzavřela AOPK, RP Jižní Čechy, smlouvu o realizaci lučního managementu a dalších opatření ke snížení vnosu sedimentů v povodí Zlatého potoka. Práce proběhly dle plánu a v režimu nastaveném v roce 2023. Náklady na luční management a další technické práce v povodí činily v roce 2024 celkem 346.024,- Kč.

Nadále probíhá měření fyzikálně-chemických parametrů vody, navíc byla z projektu OPŽP „Podpora populace perlorodky říční na Šumavě“ přidána do povodí Zlatého potoka jedna kontinuální sonda, která měří teplotu vody a vodivost.

Zdroj kolísání vodivosti v povodí nebyl v roce 2024 dořešen. Byl připraven návrh čtyř kontrolních profilů pro měření konduktivity a jeden referenční profil. Dosavadní získané poznatky naznačují, že významný vliv na zvýšení konduktivity se nachází již v horní části Zlatého potoka, kde se hodnota konduktivity zvyšuje téměř na dvojnásobek.

Byla realizována sanace erozní strže na Křížovickém potoce 4 ks vrboštěmchovými rošty na 100 m úseku. Průběžně bude probíhat kontrola účinnosti a funkčnosti opatření. Náklad činil 141.424,- Kč, hrazeno z externího programu NPO-POPFK, žadatelem byl WINO PT, s.r.o.

Byla realizována druhá etapa záměru převedení spodního úseku toku Tisovka pod osadou Miletínky v trase od průtočného mokřadu až k soutoku s Křížovickým potokem. Náklad celkem činil 176.860,- Kč, hrazeno z víceleté smlouvy AOPK z programu NPO-POPFK.

Bylo realizováno zprůtočnění protierozních kamenných uzávěr v podobě strojového odtěžení sedimentů v rozlivových plochách na Lučním potoce na p.č. 1711/7 k.ú. Křišťanov, které byly zaneseny po povodňovém stavu v září 2024. Náklad činil 35.890,- Kč, hrazeno z víceleté smlouvy AOPK z programu NPO-POPFK.

Záměr ověření funkce rozlivů v povodí a jejich vliv na kvalitu vody nebyl od roku 2023 prozatím proveden a přesouvá se do dalších let. Bude potřeba provést opakované odběry vody pro chemické rozborů vždy současně na nátoku do opatření a na výtoku do Zlatého potoka a zjistit, je-li zde významný rozdíl. Podobné ověření je žádoucí provést i v místě nového zaústění toku Tisovka, jejíž koryto bylo v roce 2024 převedeno do nové trasy. Měření je třeba opakovat v různých částech roku, nejlépe provést celoroční cyklus měření v měsíčním intervalu (viz Kap. 3.1.2).

V rámci aktualizace plánu péče pro NPP Zlatý potok byly zpracovány podklady pro nová období lesních hospodářských plánů pro roky 2025-2034 (hrazeno z POPFK, částka 97 405,- Kč). Na jaře 2024 se AOPK, RP Jižní Čechy zúčastnilo základního šetření ke zpracování LHP pro LHC Parchatice, při kterém byl předán návrh plánu péče pro NPP Zlatý potok a vznesen požadavek k převedení klíčových zalesněných oblastí do "lesů zvláštního určení". Zároveň byly předány podklady k lesnímu hospodaření ve vyhlašované NPP pro další lesní správce v LHC Chroboly a LHC Zbytiny. Důležité bude prosadit dostatečné rozvolnění stromového zápoje v prameništích zejména pod Skříněrovem na pozemcích Obecních lesů Chroboly. Jednání o LHP je nadále v procesu, závěrečné protokoly ke schválení nových LHP bude projednáván koncem jara 2025.

V roce 2024 probíhala aktualizace plánu péče o plánovanou NPP Zlatý potok, probíhalo také kompletování geometrického zaměření budoucí NPP. Aktuální termín pro vyhlášení NPP Zlatý potok je nyní 1.1.2026.

Na počátku roku 2024 byla uzavřena nová smlouva s garantem lokality, Karlem Novotným, jejímž předmětem je péče o odchovný prvek a monitoring povodí Zlatého potoka včetně

monitoringu bobřích aktivit. Hrazeno bylo z programu NPO-POPFK, smlouva je uzavřena do srpna 2025, náklady za rok 2024 činily 332 590 Kč.

AOPK byla na začátku roku 2025 kontaktována ohledně revitalizace Lučního potoka, v současné době byly projektantovi zaslány připomínky AOPK k projektu.

Na jaře 2024 a 2025 byly provedeny prohlídky aktuálního stavu navržených revitalizačních opatření, jejichž realizace byla uvažována před plánovaným vysazením odchovaných perlorodek (2026 až 2028). Zjištěné poznatky:

- opatření č. O89, O96 a O98 se nachází v optimálním stavu a není potřeba zásahů
- vhodné naplánovat brzkou realizaci zásahů u č. O87, O89, O101 a O105
- revitalizace regulovaného úseku toku pod osadou Skříněřov (O88) není v současném stavu prioritou. Úsek se postupně naturalizoval a jeho dno je oživeno mokřadní vegetací s vhodným druhovým složením. Doporučuje se částečné vyřezání smrkového náletu.
- zřízení odchovného koryta u Ledrbachu (O90) prozatím bude odloženo a nebude prioritizováno pro účely výsadků v letech 2026-2028
- novou prioritou je realizace nového refugia v toku Zlatého p. pod osadou Ovesné na pozemku p.č. 396/1 v podobě nové stružky, do které by byly zaústěny výtoky z pramenišť s vyšším obsahem vápníku

3.2. Péče o druh

Realizační projekt:

3. 2. 1 Propopulační opatření

V roce 2024 bude pokračovat péče o provoz ZORPu (odchovný prvek na Zlatém potoce) z programu NPO - POPFK v rámci nově uzavřené smlouvy pro období let 2023 - 2025. Celkové náklady pro rok 2024 na péči o ZORP činí 107 540 Kč. V roce 2024 bude na ZORP umístěno 395 juvenilních odchovaných jedinců perlorodek říčních cca 5 let starých, v současné době deponovaných v odchovně na Blanici. Současně bude na odchovný prvek umístěno cca 100 jedinců z odchovů z roku 2020, kteří se budou adaptovat na podmínky ve Zlatém potoce v nově vytvořeném refugiu z roku 2023. Péče o druh i biotop by měla být podpořena vyhlášením NPP Zlatý potok k 1.1.1025.

3. 2. 2 Záchranné transfery

Nejsou plánovány.

Realizace:

Péče a provoz odchovného prvku na Zlatém potoce (ZORP) běžela podle plánu, náklady na jeho provoz a údržbu činily v roce 2024 celkem 107.540 Kč.

Do odchovného prvku (ZORP, refugium R2) bylo v roce 2024 z odchovny ve Spálenci umístěno 385 odchovaných jedinců z odchovu započatých v roce 2018 a 2019 plus testovací vzorek 102 ks juvenilů z odchovu z roku 2020.

Termín vyhlášení NPP Zlatý potok se posouvá na 1.1.2026.

Žádné záchranné transfery neproběhly.

3.3. Monitoring

Realizační projekt:

3.3.1 Dlouhodobé sledování kvality vody

V roce 2024 bude pokračovat pravidelný měsíční monitoring fyzikálně – chemických parametrů vody na osmi vybraných prioritních profilech, který zajišťuje laboratoř Povodí Vltavy. Monitoring je hrazen z rozpočtu KÚ JČK. Sledovány budou tyto parametry: teplota, konduktivita, pH, biologická spotřeba kyslíku, nerozpuštěné látky, dusičnany, dusitany, amonné ionty, chloridy, fosfor, vápník, UV absorbance. Sledování kvality vody bude sledovat také telemetrická stanice u Miletínek, která zde kontinuálně měří teplotu vody a vodivost.

3.3.2 Pravidelné kontroly stavu povodí

Kontroly povodí pokračují garantem lokality, akce je hrazena z programu NPO-POPFK v rámci probíhající smlouvy pro období let 2024 - 2025.

3.3.3 Bioindikace

Část odchovaných perlorodek (asi 20% z 1. odchovného cyklu) bude umístěna v nově vytvořeném refugiu R2 na odchovném prvku ZORP jako kontrolní vzorek k vyhodnocení vitality odchovků a schopnosti přizpůsobení. Pokud bude výsledek pozitivní, dojde zde na jaře 2025 k výsadku zbylé skupiny.

3.3.5 Monitoring stavu populace perlorodky říční

Pro rok 2024 žádné plány. V plánu je monitoring dvou náhonů, financováno ze zdrojů KÚ JČK

3.3.9 Monitoring stavu populace pstruha potočního

Správce rybářského revíru S.R.Š. Vodňany aktivně pečuje o stav populace pstruha. V současné době se populace pstruha zdá být dobrá a dostačující.

Realizace:

Realizace probíhala jak z hlediska monitoringu povodí, tak péče o odchovný prvek podle plánu.

Podměreční jedinci ze zkušebního vzorku odchovu 2020 v podmínkách Zlatého potoka podléhají vysoké mortalitě. K výsadbům s ukončenou 5. růstovou periodou budou použiti pouze jedinci s minimální délkou schránky 11 mm a vyšší. Podměreční budou ještě rok ponecháni v odchovu, kde mohou být připojeni k mladšímu odchovnému cyklu.

V povodí Zlatého potoka se několikrát objevil bobr a bylo nutné odstranit vzniklé hráze, které negativně ovlivňovaly biotop perlorodky říční. V úseku toku od silničního mostu Chroboly – Záhoří až Keplů mlýn se nepodařilo opakovanými zásahy bobry z oblasti zapudit a v roce 2024 zde bobr stále aktivně přebývá. V úseku toku pod farmou Plánská bylo bobří hrázkování přes zimu 2024-2025 zatím úspěšně eliminováno (od února 2025 bobr v tomto úseku hráze neobnovoval).

Monitoring fyzikálně-chemických parametrů probíhal podle plánu. Kvalita vody byla kontrolována také telemetrickou stanicí od července 2023 umístěnou pod osadou Miletínky pod soutokem Zlatého potoka a Tisovky. Nově byl další teplotní datalogger umístěn do toku Zlatého u býv. Lédrova mlýna, byla nově instalována kontinuální sonda na měření vodivosti a teploty z projektu „Podpora populace perlorodky říční na Šumavě“, který je financovaný z programu OPŽP.

Monitoring náhonů z hlediska výskytu perlorodky říční bude probíhat v roce 2025.

Celkem se na Zlatém potoce odhaduje výskyt 1263 jedinců perlorodek říčních. Hlavní podíl jedinců se nachází v odchovném prvku ZORP (1155 jedinců, z toho je 809 adultů, zbytek jsou odchovaní juvenilové). Druhou největší část představuje populace adultů z Forků náhonu (asi 66 jedinců). Zbytek představují roztroušení jedinci v toku Zlatého potoka.

3.4. Výzkum

Kromě bioindikací a měření fyzikálně – chemických parametrů vody nejsou plánovány žádné další aktivity.

Realizace:

V únoru 2025 se konala pochůzka se specialistou, hydromorfologem, se kterým byl řešen splaveninový režim Zlatého potoka a plánovaná revitalizace Lučního potoka.

3.5. Výchova a osvěta

V roce 2024 bude ze strany AOPK snaha o častější komunikace orgánů ŽP s místními obecními i hospodářskými subjekty, významnými vlastníky pozemků, jako i externími subjekty, které mají vliv na povodí Zlatého potoka.

Shrnutí realizace ZP v roce 2024:

Na téměř všech lokalitách v ČR s výskytem perlorodky říční probíhal v roce 2024 polopřirozený odchov starých populací perlorodek říčních paralelně s cílenými zásahy na zlepšení stavu celých perlorodkových povodí. Cílené zásahy představují zejména opatření ke zlepšování kvality vody, protierozní opatření, přeměny vegetačního pokryvu v oblasti pramenišť i dalších částí povodí, nutně spojené s úpravou LHP. Na všech lokalitách s výskytem perlorodky říční se měří fyzikálně-chemické parametry vody. Pokračuje péče o odchovné a reprodukční prvky na Blanici, Lužním potoce a Zlatém potoce formou údržby průtočného koryta, potravních stružek, seče a následného kompostování posečené hmoty, včetně následné zpětné aplikace kompostu na odchovné či potravní prvky. Na všech perlorodkových lokalitách je nově řešen management bobřích aktivit, zejména dochází k boření hrází jako opatření k zabránění usazování jemnozrnných sedimentů v hyporeálu vodních toků. Součet počtů perlorodek na jednotlivých lokalitách s výskytem perlorodek v České republice činí cca 16 890 jedinců perlorodek říčních. Subadultní jedinci, pocházející z přirozené reprodukce, se v současné době ve velmi malém množství vyskytují v povodí Blanice, Malše a v povodí Rokytnice.

Financováno Evropskou unií. Údaje a informace zveřejněné v tomto vyhodnocení realizačního projektu vyjadřují názor či stanovisko pouze Agentury ochrany přírody a krajiny ČR, nikoliv Evropské unie ani CINEA. Evropská unie ani CINEA nejsou odpovědní za jakékoliv použití informací, které toto vyhodnocení realizačního projektu obsahuje.